

POKYNY A DOPORUČENÍ K VYPRACOVÁNÍ BAKALÁŘSKÉ A DIPLOMOVÉ PRÁCE NA KATEDŘE BIOLOGIE A ENVIRONMENTÁLNÍCH STUDIÍ PEDF UK V PRAZE

Tento text si klade za cíl poskytnout základní vodítka pro vypracování bakalářské práce (BP) nebo magisterské diplomové práce (DP) na naší katedře. Získáte v něm základní informace o tom, jaké zásady byste při vypracovávání práce měli dodržovat a podle kterých kritérií bude vaše práce hodnocena. Text v žádném případě není vyčerpávající. **Nemůže a ani nechce nahrazovat konzultace se školitelem.** Pokud však tento text pečlivě prostudujete a uvedené zásady si od počátku osvojíte, výrazně tím svému školiteli usnadníte práci a zefektivníte vzájemnou komunikaci. Pokud vám nebude muset vysvětlovat základní principy psaní práce, zbude mu při konzultacích daleko více času na obsahovou stránku. Řečeno metaforicky - pokud vás školitel nebude muset učit noty, daleko snáze pod jeho vedením složíte klavírní koncert.

1. CHARAKTER BP A DP A KRITÉRIA PRO JEJICH HODNOCENÍ

Vypracování a následné obhájení BP, resp. DP je jednou z hlavních podmínek pro úspěšné ukončení studia v daném stupni vzdělávání a získání příslušného titulu. Tato podmínka není samoúčelná. Vaše BP či DP by měla především prokázat, že jste schopni stanovit a jasně formulovat cíl, samostatně vyhledávat či jinak získávat informace ke zvolenému tématu, kriticky s nimi pracovat a vyvozovat z nich závěry. BP či DP je tvůrčím autorským dílem, které je autorovou vizitkou. Je však zároveň i původním odborným textem, který se řídí řadou zásad. Z práce musí být jasný osobní podíl autora, vlastní výsledky musí být jednoznačně odlišitelné od převzatých údajů, jejichž zdroje musí být řádně citovány (podrobnosti viz níže). Dále je nutné odlišit fakta, názory a spekulace.

Další nároky na BP a DP se liší podle jejich celkového zaměření:

- *Čistě rešeršní práce* (možné pouze v případě BP) by měla přehledně a uceleně shrnovat současný stav poznání dané problematiky. Za dobrou rešerši **nelze považovat**, pokud např. pouze zestručníte a spojíte informace z několika učebnic. Taková práce je obvykle samoúčelná a nic nového nepřináší. Rešerše by naopak měla vycházet především ze studia většího množství původních pramenů (např. vědeckých článků, archivních pramenů, apod.). V řadě případů se neobejdete bez studia pramenů cizojazyčných. Není přípustné pracovat systémem "copy and paste", tj. kopírovat či opisovat (ani v překladu) celé pasáže cizího textu.
- *Práce založená na empirickém výzkumu* by dále měla prokázat, že jste schopni formulovat cíle a hypotézy, naplánovat příslušné pokusy, terénní odběry či pozorování, sebrat a odpovídajícím způsobem (za použití vhodných statistických metod) vyhodnotit potřebná data a porovnat je s literárními údaji. Empirický výzkum může být buď **odborně biologický**, nebo **pedagogický**, případně mohou být v práci použity oba typy. Vždy je ale nutné tyto výzkumy od sebe oddělit a používat adekvátní výzkumné metody přírodních nebo humanitních věd. Pokud je DP zaměřená odborně biologicky, měla by, v souladu s charakterem studovaného oboru, obsahovat jasně popsané možnosti propojení provedeného výzkumu se školní praxí.
- *Aplikačně didakticky zaměřená práce* (např. tvorba výukových programů, učebních pomůcek, praktických úloh či učebních textů, návrhy naučných stezek) by měla prokázat, že jste schopni zvolené téma zvládnout nejen po odborné stránce, ale zároveň je přizpůsobit cílové skupině žáků (výběr informací, které jim chcete předat, vhodně zvolená forma). Je žádoucí (v případě DP povinné), aby byly výukové programy, úlohy či pomůcky v rámci práce ověřeny v praxi na dostatečně velkém souboru žáků a ověřování zdokumentováno.

Pozn. DP může přímo navazovat na BP a dále ji rozvíjet. BP může být např. rešerší problematiky, která bude později řešena v rámci DP, může ale obsahovat i část vlastního výzkumu nebo předvýzkum. Vždy je však nutné v DP jasně odlišit, které části byly již zahrnuty do BP a které jsou nové.

2. STRUKTURA BP A DP

Struktura BP a DP se může lišit podle toho, zda se jedná o práci, v níž byl použit empirický výzkum, nebo o práci, v níž byl určitý jev nebo problém zkoumán z hlediska vývoje, v níž se srovnávají určité koncepce, apod. Některé náležitosti jsou však všem pracím společné, především přehledné formální uspořádání. Členění práce je vždy nutné předem konzultovat se školitelem, možnosti uvedené v dalším textu jsou jen příklady.

Vybrané příklady možných variant:

a)

- Obsah
- Abstrakt
- Abstract (v anglickém jazyce doplněný **překladem názvu práce** do anglického jazyka)
- Úvod
- Stav poznatků o řešené problematice (teoretická východiska)
- Problematika, cíl a pracovní hypotézy
- Metodika práce a použitý materiál
- Výsledky
- Diskuse
- Závěr
- Seznam použité literatury
- Přílohy

b)

- Obsah
- Seznam tabulek, obrázků a grafů
- Abstrakt
- Abstract (v anglickém jazyce doplněný **překladem názvu práce** do anglického jazyka)
- Úvod
- Vymezení problematiky
- Cíl práce, hypotézy
- Přehled a zhodnocení prostudované literatury
- Metodika práce
- Výsledky
- Diskuse
- Závěry
- Seznam použité literatury
- Přílohy

c)

- Obsah
- Abstrakt
- Abstract (v anglickém jazyce doplněný **překladem názvu práce** do anglického jazyka)
- Úvod
- Teoretická východiska práce
- Vlastní výzkum

- Vymezení cíle, úkolů a formulace hypotéz
- Charakteristika a popis výběrového souboru
- Metody
- Výsledky
- Interpretace
- Diskuse
- Závěry
- Použitá literatura
- Přílohy

3. ROZSAH A ÚPRAVA BP A DP

3.1 Rozsah BP a DP

Dle opatření děkana č. 17/2010 by měl být minimální rozsah BP 72 000 znaků a minimální rozsah DP 108 000 znaků včetně mezer bez anotací a příloh. Nedodržení předepsaného rozsahu práce může být důvodem neobhájení práce a jejího vrácení autorovi k přepracování.

3.2 Vnější úprava DP a BP

Práce musí být sepsána prostřednictvím textového editoru (procesoru), resp. jiného programu na tvorbu textových a kombinovaných dokumentů orientovaného programu, popřípadě s využitím příslušných dalších programů orientovaných na práci s daty číselné či grafické povahy.

BP a DP se píše nebo tiskne po jedné (pravé) straně papíru. Doporučené řádkování je 1,5. Mezery mezi odstavci se doporučují o velikosti +6 b. Při psaní fontem Times New Roman nebo Arial o velikosti 12 bodů a řádkování 1,5 řádků, je doporučeno nastavení horního okraje 35, dolního okraje 30, levého okraje 35 a pravého okraje 25 mm.

Pro nadpisy a tituly kapitol se doporučuje písmo velikosti 14 bodů a pro vlastní text písmo velikosti 12 bodů. Poznámky, resp. poznámky pod čarou lze psát písmem o velikosti 10 bodů. Text doporučujeme zarovnat oboustranně (tj. do bloku) nebo ho ponechat zarovnaný vlevo.

Stránky jsou číslovány arabskými čísly. Číslují se všechny platné stránky počínaje první fyzickou stránkou diplomové práce. Na některých stránkách se číslo stránky nezobrazuje (např. prázdné stránky, titulní stránka, poděkování, prohlášení, stránky se zvláštní grafickou úpravou aj.). Pro označení kapitol a podkapitol se nejčastěji používá desetinné třídění. Na konci číselného výrazu se tečka nedělá (např. 1.1.3). Mezi číslem a textem se dělají dvě pevné mezery. Používají se 3 (výjimečně 4) úrovně. Další odlišení úrovní můžeme zajistit volbou fontu a řezem písma. Vzor titulní stránky, abstrakt a prohlášení autora jsou uvedeny v ukázkách (viz dále). Přílohy se číslují odlišným způsobem (např. římskými čísly).

4. DALŠÍ NÁLEŽITOSTI BP A DP

BP i DP se odevzdává ve dvou knihařsky svázaných exemplářích (v pevných deskách) do podatelny PedF UK v Praze. Vzor textu na deskách je uveden v ukázce. Jeden výtisk se uchovává v archivu UK v Praze, druhý ve fondu Ústřední knihovny PedF UK v Praze. Termín odevzdání DP i BP je dán harmonogramem akademického roku fakulty. Zároveň je nutné v tomto termínu vložit práci i v elektronické podobě do SIS (v PDF). Pokud nebude práce vložena v SIS, považuje se za neodevzdanou a student se nemůže zúčastnit v daném termínu obhajoby.

4.1 Obrázky, grafy, tabulky

Obrázky, grafy a tabulky jsou v přiměřeném počtu zařazeny buď přímo do textu, nebo jsou součástí příloh. Vkládají se na stránku v elektronické podobě prostřednictvím příslušných editorů. Je nezbytné, aby v textu práce byly uvedeny odkazy na každou tabulku, obrázek či graf a autor jejich obsah řádně okomentoval. Dále je třeba, aby byly tabulky, obrázky či grafy tzv. **samovysvětlující**, tzn. čtenář by je měl pochopit bez toho, aby musel složitě hledat vysvětlení v textu. Průběžně se číslují a opatřují názvem (tabulka: nad, obrázek, graf: pod). Je nutné obvykle používané zkratky nebo značky v tabulce či obrázku vysvětlit v legendě, která se umísťuje k názvu tabulky grafu nebo obrázku. Samozřejmostí jsou smysluplně popsané části obrázku (případně s měřítkem) a osy grafu s uvedením použitých jednotek. Obrázky, grafy a tabulky tvoří výstupy výzkumu, dokumentují stručnou formou podmínky práce, použitý materiál, postup či výsledky. Jejich obsahem by neměl být výčet nezpracovaných primárních dat, ale jejich výstižné a přehledné (statistické) vyhodnocení. Je třeba vhodně vybrat typ grafu. **Uvědomte si, že jednodušší graf je obvykle přehlednější a výstižnější než ten rádoby "moderní" a "efektní" (např. trojrozměrný), který často spíše zamlžuje a zkresluje skutečnost.** Budete-li tisknout BP nebo DP černobíle, ověřte si předem, že původně barevné plochy nebo křivky nesplynou.

Seznam obrázků, grafů a tabulek bývá uveden za obsahem, resp. až před seznamem použité literatury (viz výše). U všech převzatých (nebo převzatých a upravených) tabulek, obrázků a grafů musí být řádně citován zdroj (např.: převzato z Altmann, 1974 a upraveno; podle Vančaty, 2000; © Jitka Vokurková.). Přebírání již publikovaných materiálů **musí** respektovat autorská práva.

4.2 Přílohy

Přílohou mohou být např. ukázky dotazníků, pomocné tabulky, různé obrazové materiály, fotografie, CD a jiná média nebo zhotovené pomůcky.

Přílohy mohou být součástí samotné BP nebo DP, při velkém rozsahu mohou tvořit samostatný svazek (mohou být volně k práci připojeny, umístěny v zásobníku upevněném k deskám na konci práce nebo svázané zvlášť).

Přehled příloh se uvádí ve zvláštním obsahu a autor práce na ně upozorní v úvodu své práce (zejména pokud nejsou pevnou součástí práce).

Je zároveň vhodné, aby autor přiložil v elektronické podobě na CD kompletní primární data spolu s doprovodným vysvětlujícím souborem, pokud to povaha práce vyžaduje.

Samostatné přílohy se odevzdávají v jednom exempláři.

5. POZNÁMKY K NĚKTERÝM KAPITOLÁM BP A DP

Celý text musí být stručný a výstižný bez zbytečného balastu. Měl by obsahovat veškeré podstatné informace k tématu práce. Věty musí být logicky provázané. Vyprávíte „příběh“ a jeho pointou jsou vaše interpretované (diskutované) výsledky.

5.1 Úvod - formulace cílů a hypotéz

Kapitola Úvod by měla být zakončena uvedením cílů práce (nejsou-li cíle uvedeny v samostatné kapitole), v případě výzkumné práce i ve formě testovatelných hypotéz. Hypotézy (či vědecké otázky) by měly z Úvodu jasně vyplývat. V práci by se neměla objevit témata, která nejsou v Úvodu zmíněna.

Odborná hypotéza je vědecky přijatelný předpoklad umožňující vědecké vysvětlení jevů. Hypotéza je tvrzení o podstatě určité situace ve světě, je to vědecky zdůvodněný předpoklad možného stavu skutečnosti. Na počátku vědeckého poznání stojí domněnka, kterou hypotéza rozpracovává. Hypotéza již musí být podložena celou řadou faktů vytyčujících další směr výzkumu, a které jste

zmínili v teoretických východiscích. Nesnažte se vymyslet hypotézu za každou cenu, jen proto, aby v práci nějaká byla. Práce, které nejsou výzkumné, ale didakticky aplikační nebo ve formě přehledové studie, samozřejmě hypotézy nemají (tvorba výukových materiálů, návrhy naučných stezek, vývoj zkoumaného jevu z historického hlediska apod.). Také není nikde řečeno, zda má „správně“ práce obsahovat jednu nebo deset hypotéz. Proto reálně zvažte, kolik hypotéz jste schopni během své práce prověřit (testovat, falzifikovat). Pokud hypotézu/y v práci máte, musíte se k ní/nim po provedeném výzkumu vyjádřit (zda byla/y potvrzena/y nebo vyvrácena/y) a tato svá zjištění na odpovídajícím místě práce vhodně interpretovat. V práci se nesmí objevit hypotéza, kterou jste netestovali.

Kritéria hypotézy:

- hypotéza je testovatelná (musí být způsob, jak ji falzifikovat)
- kompatibilita s dřívějšími hypotézami (kontinuita bádání)
- jednoduchost („nejsprávnější je ta, která je nejméně komplikovaná“)
- forma jistého tvrzení (zpravidla jedna věta v přítomném čase)
- hypotéza je předběžná a nahraditelná
- hypotéza má zdůvodňovat, nikoliv být sama zdůvodňována (snaha vzdát se toho, v čem spočívá vědecká racionalita)

Příklad správného stanovení hypotézy: Ten kdo navštíví novou zemi a pozoruje pouze bílé ovce, může vytvořit hypotézu, že „*všechny ovce v té zemi jsou bílé*“. Tato hypotéza je falzifikovatelná. Může být vyvrácena zpozorováním jediné černé ovce. Za předpokladu, že jsou experimentální neurčitosti malé (např. že je to koza, místo ovce) a že badatel správně interpretoval výrok hypotézy (například zahrnuje slovo „ovce“ také berany?), je hypotéza vyvrácená.

Příklad nesprávného stanovení hypotézy:

Triviální hypotéza - „Ptáci létají“ (je všeobecně známo, že někteří ptáci létají, tj. testování této hypotézy nemá žádný vědecký přínos, navíc nelze jej falzifikovat).

Nepravdivá hypotéza - „Všichni ptáci létají“ (není pravda, že všichni ptáci létají).

5.2 Metody (Materiál a metody)

V kapitole Materiál a metody (případně Metody, protože zkoumáte-li živé objekty, např. lidské, ty se jako materiál neoznačují) musí autor BP/DP uvést všechny metody, které použil při zkoumání vzorku, ať se jedná o DNA nebo žáky 7. B. Uvádějte původní popsanou metodiku správným a přesným názvem a citujte ji řádně v seznamu literatury. V případě, že v ní provedete nějaké změny, musíte je zde uvést takovým způsobem, aby mohl kdokoli tuto/tyto modifikaci/e použít a měl k tomu veškeré potřebné podklady. Totéž platí v případě, že použijete úplně novou metodu, kterou jste sami vynalezli. Při výběru metody rozlišujte, zda provádíte přírodovědný výzkum nebo výzkum didakticko-biologický (pedagogický). Každý obor biologie, geologie i environmentalistiky má své metody výzkumu, a stejně tak je má i pedagogika s oborovými didaktikami.

Příklad správného uvedení použité metody:

- Elektroforéza na polyakrylamidovém gelu
- Dotazník (dotazníkové šetření)
- Obsahová analýza dokumentu

Příklad nesprávného uvedení použité metody:

- Analýza nukleových kyselin
- Výzkum chování žáků 7. B

- Sběr dat z třídních knih

V této kapitole musí být dále charakterizován vzorek, na kterém byl výzkum proveden a to včetně způsobu jeho výběru (sběru, odběru, získání, apod.).

Příklad správného uvedení charakterizace vzorku:

- Myoglobin ze svalu lišky obecné (*Vulpes vulpes*)
- Žáci 7. ročníku ZŠ s rozšířenou jazykovou přípravou v Kolíně (včetně adresy dané školy)

Příklad nesprávné charakterizace vzorku:

- Bílkoviny
- Žáci 7. B

Pozn.: Při provádění výzkumu např. pomocí dotazníků v této kapitole neuvádějte plné znění dotazníků, ale použité dotazníky pouze charakterizujte. Plnou verzi dotazníků uvádějte v přílohách.

5.3 Výsledky

Kapitolu Výsledky vypracujte tak, aby obsahovala „pouze“ skutečná (statisticky nebo matematicky) vyhodnocená zjištění vašeho výzkumu. Tato kapitola by neměla obsahovat vaše interpretace, ty patří do kapitoly Diskuse. V této kapitole se omezte pouze na „suchou“ řeč čísel či slovní interpretace přímo zjištěné výzkumem. Uvádějte zde řádně popsané a komentované tabulky, grafy a obrázky. Nesmí chybět počty respondentů, množství analyzovaného materiálu, případně nepředvídané faktory, které se během vašeho výzkumu vyskytly a které by mohly jeho výsledky zkreslit. Nezapomeňte na vyhodnocení hypotéz.

5.4 Diskuse

V kapitole Diskuse můžete neomezeně interpretovat získané výsledky. Srovnávejte je s dostupnou odbornou literaturou a všimněte si, zda vaše výsledky jsou či nejsou v souladu se zjištěními jiných výzkumů. V obou případech se snažte uvést příčinu tohoto stavu. Rozeberte podmínky vašeho výzkumu a uveďte, jak mohly (negativně nebo pozitivně) ovlivnit vámi získané výsledky. Navrhněte další směřování výzkumu a jeho další možné využití v praxi. Kriticky zhodnoťte slabé stránky vašeho bádání a můžete také doporučit jeho vhodnější uspořádání (např. design experimentů). Diskuse je důležitou kapitolou práce a měla by obvykle čítat několik stránek. Na první pohled působí podezřele diskuse, která je velmi krátká.

5.5 Závěr

Oproti Diskusi kapitola Závěr má být krátká a stručná. Shrňte zde výsledky, kterých jste dosáhli, případně nedosáhli.

6. CITACE V TEXTU BP A DP, SEZNAM LITERATURY, PŘÍKLADY

Z textu vaší práce musí zřejmé, zda se jedná o vaše výsledky a interpretace nebo o převzaté informace. Zdroj převzatých informací je **vždy nutné** v textu řádně citovat. Je to nutné i v případě nepublikovaných (ústních či písemných) sdělení. Uvádění citací pramenů v textu může někomu připadat nepřírozené či rušivé. Uvědomte si však, že nepíšete novinový článek ani učebnici, ale původní odborný text.

Ve vztahu k bibliografickým citacím a odkazům na citace platí v současné době české verze mezinárodních norem ISO 690 a ISO 690-2, a to ČSN ISO 690 z prosince roku 1996 a ČSN ISO 690-2 z ledna 2000 (viz BOLDIŠ 2004a, 2004b).

V těchto normách lze najít podrobné informace (<http://www.boldis.cz/citace/citace1.pdf>, <http://www.boldis.cz/citace/citace2.pdf>). Níže jsou uvedeny vzory citací a odkazy na citace (tj. reference v seznamu literatury) obvyklé pro přírodovědnou literaturu, tj. doporučované také KBES, PedF UK v Praze. Tyto příklady jsou pouze *doporučením*, je na vás jaký styl si zvolíte (odpovídá-li citačním normám). Zvolený styl **musí** být potom **jednotně** dodržován v celé práci.

6.1 Citace v textu BP a DP

Na příslušném místě v textu se uvádí první prvek a rok vydání dokumentu, na který se odkazuje. Pokud se první prvek (zpravidla jméno autora nebo autorského kolektivu) vyskytuje přirozeně v textu, následuje rok vydání v okrouhlých závorkách. Pokud se v textu jméno přirozeně nevyskytuje, uvádí se v závorkách jak první prvek, tak i rok vydání.

Příklady:

- Metodologii pedagogického výzkumu se zabývá především Pelikán (1998).
- Někteří autoři se zaměřují spíše na metodologickou stránku pedagogického výzkumu (PELIKÁN 1998).
- Někteří autoři se zaměřují spíše na metodologickou stránku pedagogického výzkumu (Pelikán, 1998; Novák, 2002).

Pozn.: Nezáleží na tom, zda je jméno autora uváděno velkými nebo malými písmeny (totéž platí i pro odkazy na citace v seznamu literatury).

Je-li to nutné, např. v doslovném uvádění převzatých údajů (text v uvozovkách), musí být po roce vydání v závorce uvedena čísla stránek. Mají-li dva nebo více dokumentů stejný první prvek i rok vydání, rozlišují se malými písmeny (a, b, c a další), která následují hned bez mezery za rokem vydání. V seznamu literatury jsou odkazy na citace uspořádány abecedně podle prvního prvku. Pokud se první prvek opakuje vícekrát, je dalším kritériem rok vydání (od nejstarších k nejnovějším) a při citaci více prací jednoho autora v určitém roce se použije malých písmen bezprostředně následujících za prvním prvkem v citaci. Má-li dokument více autorů než tři, je vhodné citovat v textu a odkazovat na citaci v seznamu literatury způsobem, kdy se uvede pouze jméno prvního autora, po němž následuje zkratka a kol., resp. et al. (např. Alberts et al. 1994).

6.2 Seznam literatury

V seznamu literatury **nesmí** být uvedeny žádné prameny, které nejsou řádně citovány v textu a naopak.

Příklady:

Monografie

PELIKÁN, J. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-569-8. 270 s.

ROSYPAL, S. a kol. 2003. *Nový přehled biologie*. Praha: Scientia. 797 s. ISBN 80-7183-268-5.

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Praha: Výzkumný ústav pedagogický, 2006. Dotisk prvního vydání. 92 s. ISBN 80-87000-02-1.

Pozn.: Uvádění ISBN, resp. ISSN není povinné.

Příspěvek ve sborníku (např. kapitola v knize)

Altmann, A. S. 1962. Social Behavior of Anthropoid Primates: Analysis of Recent Concepts. In: *Roots of Behavior* (Ed. By Bliss, E.). New York, NY: Harper & Brothers.

DUCHÁČ, V. 2004b. Didaktická příprava budoucích učitelů biologie na Pedagogické fakultě Univerzity Hradec Králové. In *Didaktika biologie a geologie v přípravě a dalším vzdělávání učitelů*

v České a Slovenské republice. Praha: Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, s. 12–15. ISBN 80-86561-14-3.

Seriálové publikace (zpravodaje atd.)

Zpravodaj ministerstva životního prostředí. Ministerstvo životního prostředí České republiky. 1991. Praha: PRESS-KO a Retrans. ISSN 0862-9005

Článek v časopisu (i elektronickém)

Altmann, J. 1974. Observational Study of Behavior Sampling Methods. *Behaviour*, **49**, 227-267.

JANDEROVÁ, J. – ZIKÁNOVÁ, B. 1995a. Kvasinky kolem nás (2). *Biologie – chemie – zeměpis*, ročník 4, č. 4, s.152–158.

LUX, M.F. 2002. An Activity-Based Format Increased Student Retention in a Community College Microbiology Course. *Microbiology Education*, vol. 3, n. 1. (May 2002). Dostupné z:

<<http://www.microlibrary.org/Journal/me2002.htm>>. [Citováno 10.2.2004].

WWW stránka, elektronická monografie

Boloňská deklarace. Společné prohlášení ministrů školství evropských států na setkání v Boloni dne 19.6.1999. Dostupné z <www.bologna.msmt.cz>. [Citováno 18.7.2006].

Pozn.: Má-li internetový zdroj svého autora, tento musí být jako autor zdroje uveden stejným způsobem jako např. v případě citování a odkazování na článek v časopise.

Uvádění ISBN, resp. ISSN není povinné.

Článek ve sborníku CD-ROM/WWW

PRŮCHA, J. Deset let České asociace pedagogického výzkumu: Bilance a výhledy. In *Výzkum školy a učitele: 10. Výroční mezinárodní konference ČAPV: Sborník referátů* [CD-ROM]. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2002.

CD-ROM

Výzkum školy a učitele: 10. Výroční mezinárodní konference ČAPV: Sborník referátů [CD-ROM]. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2002

Bakalářské, diplomové a další graduační práce

KRUMICHOVÁ, D. *Praktická cvičení z mikrobiologie mléčných výrobků. Návrh cvičení pro základní a střední školy*. Diplomová práce, vedoucí: RNDr. Lenka Pavlasová. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2005. 97 s.

Použité zdroje pro vypracování tohoto doporučení:

BOLDIŠ, P. Bibliografické citace dokumentu podle ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2: Část 1 – Citace: metodika a obecná pravidla. Verze 3.3. © 1999–2004, poslední aktualizace 11.11. 2004. URL: <<http://www.boldis.cz/citace/citace1.pdf>>.

BOLDIŠ, P. Bibliografické citace dokumentu podle ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2: Část 2 – Modely a příklady citací u jednotlivých typů dokumentu. Verze 3.0 (2004). © 1999–2004, poslední aktualizace 11. 11. 2004. URL: <<http://www.boldis.cz/citace/citace2.pdf>>.

Munclinger P. Jak psát diplomovou práci. PřF UK v Praze. Nedatováno. URL: <<http://www.natur.cuni.cz/~muncling/cz.htm>>.

Metodické pokyny pro zpracování diplomových a závěrečných prací (druhé upravené vydání) (Katedra informačních technologií a technické výchovy PedF UK v Praze)

Vzor textu na deskách bakalářské/diplomové práce

**Univerzita Karlova v Praze
Pedagogická fakulta**

**BAKALÁŘSKÁ/DIPLLOMOVÁ
PRÁCE**

Rok

Jméno Příjmení

Vzor titulní strany bakalářské/diplomové práce

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

Katedra biologie a environmentálních studií

Název práce

Bakalářská/diplomová práce

Autor: Jméno Příjmení

Vedoucí práce: Titul. Jméno Příjmení, Hodnost.

Praha Rok

Informace k abstraktu zařazenému samostatně za titulní list (každý abstrakt s klíčovými slovy bude na samostatném listě)

Abstrakt (čeština)

Hlavní údaje o předmětu, cíli, hypotéze/ách, metodách, výsledcích a závěrech BP/DP v rozsahu obvykle 100 – 200 slov (max. jedna strana A4).

Klíčová slova (čeština) – 3 až 5 slov

Abstract (v anglickém jazyce doplněný překladem názvu práce do anglického jazyka)

Hlavní údaje o předmětu, cíli, hypotéze/ách, metodách, výsledcích a závěrech BP/DP v rozsahu obvykle 100 – 200 slov (max. jedna strana A4).

Key words (angličtina)

Návrh prohlášení studenta (uvedeného na další straně)

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou/diplomovou práci vypracoval/a samostatně pod vedením Titul. Jméno Příjmení, Hodnost. s vyznačením všech použitých pramenů a spoluautorství.

Souhlasím se zveřejněním bakalářské/diplomové práce podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů.

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

Práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Souhlasím s uložením své bakalářské/diplomové práce v databázi Theses.

V Praze dne

podpis

Příklad poděkování (uvedeného samostatně na další straně)

Poděkování

Je na Vás, abyste sami zodpovědně posoudili, komu na tomto místě poděkujete. Je ale zároveň slušností a svým způsobem morální povinností poděkovat všem, kteří vás při vypracování práce významně podpořili, případně vám poskytli své podklady.

Pozn.: Pokud bylo řešení vaší práce podpořeno (byť jen částečně) grantovými nebo nadačními prostředky, event. sponzorstvím, nezapomeňte zde uvést název poskytovatele podpory i číslo grantu.

Na úplný konec práce za poslední přílohu vložte (nebo po vytištění přidejte do vazby) tyto 2 povinné přílohy:

Příloha č. 1 : Prohlášení žadatele o nahlédnutí do listinné podoby závěrečné práce před její obhajobou - [priloha1.pdf](#)

Příloha č. 2 : Prohlášení žadatele o nahlédnutí do listinné podoby závěrečné práce - Evidenční list - [priloha2.pdf](#)

Přílohu č. 1 podepište. Vzor viz následující strany.

Příloha č. 1

**Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta
M.D. Rettigové 4, 116 39 Praha 1**

Prohlášení žadatele o nahlédnutí do listinné podoby závěrečné práce před její obhajobou

Závěrečná práce:

Druh práce	
Název práce	
Autor práce	

Jsem si vědom/a, že závěrečná práce je autorským dílem a že informace získané nahlédnutím do zveřejněné závěrečné práce nemohou být použity k výdělečným účelům, ani nemohou být vydávány za studijní, vědeckou nebo jinou tvůrčí činnost jiné osoby než autora.

Byl/a jsem seznámen/a se skutečností, že si mohu pořizovat výpisy, opisy nebo rozmnoženiny závěrečné práce, jsem však povinen/povinna s nimi nakládat jako s autorským dílem a zachovávat pravidla uvedená v předchozím odstavci tohoto prohlášení.

Jsem si vědom/a, že pořizovat výpisy, opisy nebo rozmnoženiny dané práce lze pouze na své náklady a že úhrada nákladů za kopírování, resp. tisk jedné strany formátu A4 černobíle byla stanovena na 5 Kč.

V Praze dne .....

Jméno a příjmení žadatele	
Adresa trvalého bydliště	

_____
podpis žadatele

**Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta
M.D. Rettigové 4, 116 39 Praha 1**

**Prohlášení žadatele o nahlédnutí do listinné podoby závěrečné práce
Evidenční list**

Jsem si vědom/a, že závěrečná práce je autorským dílem a že informace získané nahlédnutím do zveřejněné závěrečné práce nemohou být použity k výtěžným účelům, ani nemohou být vydávány za studijní, vědeckou nebo jinou tvůrčí činnost jiné osoby než autora.

Byl/a jsem seznámen/a se skutečností, že si mohu pořizovat výpisy, opisy nebo rozmnoženiny závěrečné práce, jsem však povinen/povinna s nimi nakládat jako s autorským dílem a zachovávat pravidla uvedená v předchozím odstavci tohoto prohlášení.

Poř. č.	Datum	Jméno a příjmení	Adresa trvalého bydliště	Podpis
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				